వెండి కంచం

కానీకి ఒకటే విస్తరి!

రోజుకు నాకు రెండు విస్తళ్ళు కావాలె. మా ఆవిడకు రెండు. మొత్తం నాలుగు. నాలుగూ ఒక అణా. ఈ లెక్కని నెలకు సుమారు రెండు రూపాయలు విస్తళ్ళ కింద అవుతున్నది.

ఒక వెండి కంచం కొనుక్కుంటే బాగుండును! వెండి కంచం కొనుక్కుంటే నెలకు రెండు రూపాయల చొప్పున సంవత్సరానికి అయ్యే ఇరవై నాలుగు రూపాయలూ ఆదా అయిపోతుంది.

వెండి కంచం ఎనభై రూపాయలు పెడితే వస్తుంది. ఎన్నాళ్ళు అయినా ఉంటుంది. దానికి పెట్టిన ధర నాలుగేండ్లలో తిరిగి వచ్చినట్లే లెక్క!

ఆ తరవాత ఆ కంచం మనకు ఊరికే వచ్చినట్లే. పైగా సాలుకు ఇరవై నాలుగు రూపాయలు ఆదా కూడా.

ఒక కంచం కొంటే! అర ఎకరం పొలం కొని పారేసినట్లే! అర ఎకరం మీద అంతకంటె ఎక్కువ ఆదాయం రాదు.

ఇల్లాగ నచ్చిన ఇరవై నాలుగు రూపాయలలో, ఓ నాలుగు ఎందుకైనా పోయినా నికరంగా ఇరవై రూపాయలూ మిగలవలసిందే.

ఇరవై ఏండ్లలో నాలుగు వందలు!! అదేమీ చిన్న మొత్తం కాదు!

ఇంకొక తమాషా కూడా చెయ్యవచ్చు! ఏ సంవత్సరం మిగిలిన ఇరవై ఆ సంవత్సరం వడ్డీకి వేస్తూ ఉంటే ఇరవై ఏండ్ల తరువాత వెయ్యి రూపాయలు అవుతాయి.

ఈ వెయ్యికి ఇంకొక వెయ్యి కలిపి ఒక కట్టుకోవచ్చు.

ఆలోచిస్తే, ఒక వెండి కంచం కొనటం వల్ల భవిష్యత్ జీవితం అంతా బాగుపడేటట్లుగా ఉంది.

- 2 -

అయితే,

నెలకు యాభై రూపాయలు జీవితంలో ఈ పెద్ద సంసారాన్ని ఈదుకురావటం కష్టంగా ఉంటే, ఒక్కసారి ఎనభై రూపాయలు పెట్టి వెండి కంచం కొనటం ఏల్లాగు? వెండి ధర మండిపోతున్నది. ఎంత ఆలోచించినా ఉపాయం ఏమీ తోచలేదు.

తెల్లని వెండి పళ్ళెంలో అన్నం తినాలని నాకు చాలా కాలాం నుంచీ సరదా! అందమైన వస్తువులు ఎవరు కోరకుండా ఉంటారు? జీవితం సౌందర్యమయం చేసుకోవాలని ఎవరికి ఉండదు?

కాని ఎన్ని విధాల ఆలోచించినా వెండి కంచం కొంటానికి డబ్బు ఎల్లాగ వస్తుందో తెలియలేదు. నా బ్రతుక్కు వెండి కంచం కొనుక్కోలేను అని నిరాశచేసుకోలేకపోయినాను. విచారంతో ఎంతో ఆలోచించగా ఆలోచించగా ఒక ఉపాయం తోచింది.

వెండి పూత పూసిన పళ్ళాలు ఉంటవి. అదొకటి కొంటే భలే!! ఈ ఆలోచన నాకు ఆదివారం పొద్దున్నే రావటం ఒక అదృష్టమే! నేను చటుక్కున లేచి పైన ఉత్తరీయం వేసుకొని పెద్ద పెద్ద అంగలు వేసుకొంటూ హెబ్బారు షాపుకు వెళ్ళాను! ఇల్లాంటి వస్తువులన్నీ అక్కడే దొరుకుతవి.

ఆ షాపులో గిల్టు కంచం ఒకటి అద్దాల బీరువాలో ధగధగ మెరిసిపోతున్నది. దానిని బయటకు తీయించి చూశాను. అబ్బ! ఎంత తెల్లగా మెరుస్తున్నది. వెండి కంచానికీ, దీనికీ భేదం ఏమీ కనిపించ లేదు.

నా బ్రతుక్కు ఇది కొనుక్కుంటే చాలదా అనిపించింది.

ధర ఇరవై రూపాయలు కొంచెం ఎక్కువే అనిపించింది.

కాని హెబ్బారు ఏమి చెప్పాడు...."ఇది చాలా మంచి కంచం. యుద్ధానికి పూర్వం తెప్పించిన సరకు ఇప్పుడు ఇటువంటి సరుకు రావటం లేదు. గిల్టు కంచం అని పేరే గాని వెండి కంచం కంటే బాగా ఉంటుంది.

"ఈ రంగు పోదా అండి?" అని అడిగాను ఆదుర్దాగా.

"ఇప్పుడు వచ్చే కంచాలైతే, చెప్పలేము కాని దీనికేమండీ! దీనికి మార్పు లేదు. ఎన్నాళ్ళయినా ఇల్లాగనే ఉంటుంది.

"అయితే, వెండి కంచం కొంటే ఎక్కువేమి ఉంది?" అని అడిగాను.

'ఏమీ లేదు. డబ్బు ఎక్కువగా ఉంటే వెండి కంచాలు కొంటారు. మనమోస్తరు వాళ్ళంతా వాడేవి ఇల్లాంటివే! అందరి ఇళ్లల్లోనూ వెండి కంచాలున్నాయా!" అని ఆయన నవ్వాడు.

"అంతే అంటారూ?" అన్నాను నేను ఆయన అన్న మాట మీద నమ్మకం లేనట్లు!

"ఇంకా మీకు సందేహమేనా? పెద్ద పెద్ద వాళ్ళ యిళ్ళలో కూడా ఇవ్వేనండీ! అన్నాడు ఆయన. ఒక గొప్ప రహస్యాన్ని నాకు ఆ క్షణంలో బుద్ధి పూర్వకంగానో, పొరపాటునో చెప్పేసినాడు. నాకు చాలా తృప్తి కలిగింది. తప్పకుండా కొందామనుకుని 'రేపు వస్తాను" అని చెప్పి వచ్చేస్తున్నాను. హెబ్బారు నన్ను పిలిచి అడిగాడు. "దీనికోసం చాలా మంది తిరిగిపోతున్నారు. సి.,సి. రావుగారు నిన్న వచ్చి చూచి వెళ్ళారు. మీకు కావాలంటే చెప్పండి! దాచి పెట్టి ఉంచుతాను. ఇల్లాంటిది ఇది ఒక్కటే ఉంది నా దగ్గర! దాని తరువాత ఏమనుకొన్నా లాభం లేదు."

'రేపు వచ్చి ఏ సంగతీ మీకు చెపుతాను. అప్పటిదాకా ఎవ్వరికీ ఇయ్యబోకండి" అన్నాను.

హెబ్బారు అంగీకారాన్ని సూచిస్తూ పళ్ళాన్ని బీరువాలో పెట్టి వేశాడు. నేను ఇంటికి వచ్చేశాను. వచ్చి మళ్లీ ఆలోచించాను. ఇప్పుడు అందరి ఇళ్ళల్లోనూ ఇల్లాంటి కంచాలే ఉన్నాయని చెప్పాడు. నిజమే అయి ఉంటుంది ఆ మాట! కంచం తెల్లగా మెరుస్తున్నది గిల్టు కంచం అని ఎవ్వరూ అనుకోరు!

ఆ తెల్లటి పళ్ళెంలో అన్నం పెట్టుకు తింటూ ఉంటే వెండి కంచంలో తిన్నంత తృప్తి ఉంటుంది. కొంటే ఏం?

ఆ రంగు ఉంటుందా? ఎల్లకాలమూ? అదే నన్ను బాధిస్తున్న సమస్య!

ఉంటుందని హెబ్బారు చెపుతున్నాడు. అబద్ధం చెప్పిందాకా అతనికేమి

అవసరం వచ్చింది? అదీకాక అతడు అబద్ధం చెపుతున్నట్టుగా ఏ మాత్రము లేదు.

ఆ కంచం మంచిదికాకపోతే సి.సి. రావుగారు ఎందుకు కావాలంటారు? వయన చాలా భాగ్యవంతుడు. రంగు పోయే కంచం అయితే ఆయన కొనాలని అనుకోడు. రంగు పోయే కంచాలైతే ఒకరు మట్టుకు ఎందుకు కొంటారు? ఇది అల్లాంటికి కాదు.

ఇంకొక సంగతి కూడా తోచింది. పోనీ ఎంత లేదన్నా నాలుగేండ్లు ఉండదా ఆ రంగు! పోనీ మూడేండ్లు! అయితే మట్టుకు నష్టం ఏముంది! ఈమూడేండ్లూ విస్తళ్ళు ఉపయోగిస్తే డెబ్భై రెండు రూపాయలు అయింది. ఈ కంచం ఇరవై రూపాయలకే వస్తుందే!

ఇల్లాగ ఎంత ఆలోచించినా ఆ కంచం కొనటం, చాలా లాభకరమైన విషయంగా తోచింది.

మా ఆవిడ ఏదైనా కాస్త డబ్బు ఆదా అయ్యే విషయంలో నాతో ఏకీభవిస్తుంది. నేను కుర్చీ కొంటానంటే, వద్దు, అది అయితే నాలుగు ఏండ్లలో పాడైపోతుంది. ఇనపకుర్చీ కొంటే, శాశ్వతంగా ఉంటుందని నాకు సలహా ఇచ్చింది. ధైర్యంగా వెళ్ళి ఈ విషయం అంతా చక్కగా చెప్పాను ఆవిడతో.

ఆమె నా వంక విపరీతంగా చూచి, ఇంత తెలివితక్కువ పని ఇంకొకటి లేదన్నట్లు తల తప్పి, "మీ కింత వెర్రి ఏమిటండీ, ఎబ్బే! గిల్టు కంచం కొనుక్కుంటారా? మనకేం కర్మం అండీ" అన్నది.

ఈ మాటలు వింటే నాకు చాలా కోపం వచ్చింది. మనమేమో మహా వెండి కంచాలు కొంటానికి శక్తి ఉన్న వాళ్ళంలాగ మాట్లాడతుందేమిటి ఈవిడగారు, అసలు వచ్చే జీతంతో గడువటమే కష్టంగా ఉంటూఉంటే!!

కోపం వచ్చినా దిగమ్రింగి, "అంతా కొనుక్కోటం లేదా" అన్నాను.

"ఎవరండీ అల్లాంటి వస్తువులు కొనేది?" అని అడిగింది.

అది మామూలు ప్రశ్నే కాని అందులో నన్ను అవమానపరచే పదార్థము చాలా ఉంది. ఈ వూళ్ళో అల్లాంటి కంచాలు ఎవరెవరు కొన్నారో హెబ్బారును

అడగటం మరచిపోయినాను. అయినా ఊరుకోక ఊళ్ళో భాగ్యవంతుల పేర్లు కొన్ని చెప్పాను కసితీరేలాగున.

ఆవిడ నవ్వి "వాళ్ళకేం కర్మం అండీ గిల్టు కంచాలు కొనుక్కొన్నదాకా ?" అన్నది.

'అయితే హెబ్బారు తెప్పించిన గిల్టు కంచాలన్నీ ఎవరు కొంటున్నారంటావు?" అని అడిగాను.

"మనకెందుకు పోనిద్దురూ, ఎవరో తలకు మాసిన వాళ్ళు కొనుక్కుంటారు" అని ఛీత్కారంగా మాట్లాడింది.

నేను కోపం తెచ్చుకొంటే పోట్లాటలోకి దిగుతుంది. పోట్లాడేందుకు నేను సిద్ధం కాలేదు.

కొంచెము మెల్లగా అన్నాను "ఆ కంచం వెండి కంచం లాగ తెల్లగా మెరుస్తున్నది!" కొంటానికి అంగీకరించమని బ్రతిమలాడు పద్ధతిలో అన్నాను.

"అట్లాగే మెరుస్తుంది! అది భోగం మెరుపు!" అని ఆవిడ చీదరించుకొన్నది.

"మరి వెండి కంచం కొనుక్కోలేనప్పుడు, అది అయినా కొనుక్కొని సంతోషిస్తాను" అన్నాను కొంచెం దీనంగా.

శక్తి లేకపోతే పోనీయండి. ఉన్నప్పుడే కొనుక్కోవచ్చు! అంతేగాని గిల్టు కంచం కొనడం ఎందుకండీ?"

"ఏం కొంటే! తెల్లగా ఉంది!...."

"తెల్లగా ఉండంటారూ? ఎంత కాలం ఉంటుందండి ఆ మెరుపు. మర్నాటికల్లా పోతుంది! అదీకాక అది ఎందుకైనా పనికొస్తుందా? వెండికంచం అయితే సొమ్ము! ఎప్పుడమ్మినా సొమ్ము అంతా వస్తుంది. అవసరం వస్తే తాకట్టు పెట్టుకొని పది రూపాయలు తెచ్చుకోవచ్చు. ఇది ఎందుకు పనికివస్తుందండీ! ఎబ్బే!" అని చీదరించుకొన్నది.

దాని తరువాత నేను ఎంత చెప్పినా ఆవిడ వినిపించుకుంటేనా! గిరగిరా తల తిప్పవద్దంటే వద్దని కూర్చున్నది. సంగతి తేలిపోయింది. ఇక ఆవిడకు

నచ్చజెప్పికొనటం పడదు.

నా యింట్లో నా మాటకు ఇంత విలువ లేకుండా పోయిందేమా అని విచారం కలిగింది. ఆలోచించిన కొద్దీ రోషం హెచ్చిపోయింది. చివరకు ఒక పౌరుషమైన పని చేయటానికి నిశ్చయించుకొన్నాను.

చెప్పకుండా ఆ కంచం కాస్తా కొనుక్కొస్తాను. కొని తీరుతాను! నాకు అంత మోజుగా ఉంది. నేనే గనుక ఆ కంచం కొనకపోతే ...అని ఏదో అనుకోబోయి ఊరుకొన్నాను.

- 3 -

నేను అసలు మహా పట్టుదల మనిషిని. నా అభిప్రాయం ఆ రోజు సాయంత్రమే హెబ్బారు షాపుకు వెళ్ళి ఆ పళ్లాన్ని చూపిస్తూ ఇల్లా అన్నాను.

"ఇది నాకు కావాలె. జీతం రావటంతోనే డబ్బు ఇచ్చి తీసుకొని వెడతాను. ఇది నా కోసం ఉంచండి"

హెబ్బారు నా స్థితి జూసి చాలా జాలిపడ్డాడు.

"సరే, అల్లాగే కానియ్యండి. డబ్బు వచ్చినప్పుడే వచ్చి తీసుకెళ్ళండి. అందాకా మీ కోసం అట్టిపెడతాను."

"నిజంగా నా కోసం ఉంచండి, కొంచెం ఆలస్యం అయినా సరే, ఇంకొకరికి ఇయ్యకండేం!" అన్నాను.

హెబ్బారు నవ్వి "మాట అన్న తరువాత ఇంకొకరికి ఇస్తానుటండీ! ఆ కంచం మీదే అనుకోండి. మీరు ఎప్పుడైనా రండి. దాన్ని అల్లాగే ఉంచుతాను," అన్నాడు. నేను సంతోషించి ఇంటికి వచ్చేశాను.

ఆ రోజునుంచీ హెబ్బారు షాపుకు రోజూ వెళ్ళి ఆ కంచం అక్కడ ఉన్నదీ లేనిదీ చూచుకొంటూ ఉండే వాడిని. ఆ కంచం నాదే అక్కడ పెట్టి ఉంచాను అని అనుకొంటూ సంతోషిస్తూ ఉండే వాడిని.

ఆ నెల ఆఖరుకు కొందామనే గట్టిగా అనుకొన్నాను. గాని తీరా లెక్క జూచుకుంటే డబ్బు అంతా ఇంటి కర్చుకు సరిపోయింది.

ఎప్పుడో పెద్ద పిల్లకు పరికిణీ గుడ్డ కొన్నందుకు, ఆవిడ కనకాంబరం చీర కొనుక్కనేందుకూ, నాయుడుగారి భార్య దగ్గర పాతిక రూపాయలు అప్పు జేసిందట మా ఆవిడ. వాటికేదో డబ్బు ఇచ్చినట్లే జ్ఞాపకం. దానికంతా ఏదో గొడవగా లెక్క జెప్పి ఈ బాకీ ఈ నెలలో తీర్చక తప్పదని కూర్చున్నది.

ఇల్లా జరగటం వల్ల నేను అనుకొన్నట్లు ఆ నెల కంచం కొనలేక పోయినాను. కాని వచ్చే నెల మళ్లీ ఆ కుర్రవాళ్లు, పాతిక ఇస్తారు. దానితో పళ్ళెం కొనక తప్పదని నిశ్చయించుకున్నాను.

పళ్ళెం కొనాలన్న కోరిక మరీ బలం అయింది. విస్తట్లో తినటం అంత దరిద్రపు పని ఇంకొకటి లేదని తోచింది. పుల్లలు ఊడి నోటిలోకి వస్తున్నయి. అరటి ఆకులు అయితే బాగుండును. అవి చాలా ఖరీదు. అయినా రోజూ దొకరవు అవి. జీవితం దుర్భరం అనిపించింది.

మల్లెపూలలాంటి అన్నం తెల్లని పళ్ళెంలో పెట్టుకొని తింటూ ఉంటే, ఎంత హాయిగా ఉంటుంది! అల్లాంటి అదృష్టం నాకు ఎప్పుడు కలుగుతుందో!

మనిషి అయిన ప్రతి మానవుడికీ సౌందర్య తృష్ణ ఉంటుంది. పొట్టకు ఇంత తిండీ, కట్టుకొనేందుకు బట్ట. ఉన్నంత మాత్రాన మానవుడు తృప్తి పడడు. ఎన్నో అందమైన వస్తువుల కోసం మానవ హృదయం పరితపిస్తుంది.

నాకు పళ్ళెం కొందామన్న ఆరాటం ఎక్కువయింది. హెబ్బారు షాపుకు రోజూ వెళ్ళి ఆయనతో, ఏదో ఆ విషయం ఈ విషయం మాట్లాడి నా కంచం యథా స్థలంలో ఉన్నదీ, లేనిదీ చూచుకొనేవాణ్ణి. అద్దాల బీరువాలో కొన్ని గ్లాసుల ప్రక్క పగలు సూర్యకాంతిలోనూ, రాత్రి ఎలక్ట్రిక్ లైటు కాంతిలోనూ ఆ కంచం ధగధగా ధగధగా మెరిసిపోతూ ఉండేది. కళ్ళతో చూచుకొని గుటకలు మ్రింగి వచ్చేస్తుండే వాడిని.

ఆ తరువాత ఆగస్టు నెల జీతం వచ్చింది. నేనూ మా ఆవిడా కలిసి లెక్క జూచుకున్నాము. పెరుగుకూ, పాలకూ కలిసి క్రిందటి నెల కంటే అయిదు రూపాయలు ఎక్కువయింది. పైగా ఇంకొక కొత్త ఇబ్బంది కూడా వచ్చి పడ్డది. మా ఆవిడ,

ఎందుకో నాయుడుగారి భార్య దగ్గర అప్పుడప్పుడు చేబదుళ్ళు చేసిన మొత్తం ఇరవై రూపాయలు అయిందట! ఆ డబ్బుకు ఆమెగారు తొందరజేస్తున్నదని మా ఆవిడ చెప్పింది.

ఏం జేసేది? ఆ నెల జీతమూ, పై సంపాదన పాతికా, అంతాకూడా మా ఆవిడ చేతికిచ్చి, చేతులు కడుక్కున్నాను.

అక్కడినుంచి నా చేతిలో దమ్మిడీ లేకపోవటం మూలాన నానా ఇబ్బందీ పడ్డాను. సిగరెట్లకు కావాలె, కిళ్లీలకు కావాలె! రెండురోజులకొకసారి అయినా, "ఇదిగో చూడూ, ఒక అర్ధరూపాయి యిద్దూ!" అని అడగకతప్పేది కాదు.

"ఇదీ మరీ బాగుందే! నా దగ్గర ఎక్కడదీ?" అనేది ఆవిడ.

నిజానికి ఆవిడ మటుకు డబ్బు పోగు చేసుకొని కూర్చున్నాదా! నేను సంపాదించి తెచ్చి ఇచ్చిన డబ్బు, పాలవాళ్ళకూ, పెరుగువాళ్లకూ, ఎవరెవరికి ఎంతెంత ఇవ్వాలో, అంతా ఇచ్చేసి ఇంట్లోకి నెలకు సరిపొయ్యే వస్తువులన్నీ తెప్పించేది! ఇంకా డబ్బు ఎక్కడిదీ ఆమె చితిలో! అందుకనే నేను మళ్ళీ అనే వాడిని "కాస్త ఆ నాయుడుగారి భార్యను అడిగి అయినా రెండు రూపాయలు తెద్దూ!"

"ఇప్పుడు ఇల్లాగే అంటారు! నెల ఆఖరుకు ఇవ్వవచ్చేసరికి ఊరికే ఇదౌతారు! అని ఆమె అనేది.

"కాదులే! కాస్త తీసుకురా" అని నేను బ్రతిమిలాడితే ఆవిడగారు ఒక రూపాయో అర్థో నా చేతిలో పెట్టేది. ఇట్లాగే నెలంతా నెట్టుకుపోయేది.

చాలా కష్టంగా గడుస్తూ వచ్చింది. అయినా ఈ ట్యూషను చెప్పటం చాలా కష్టమైన పని. స్కూలులో వాగి, వాగి వచ్చి మళ్ళీ ఇంటి దగ్గర ఇద్దరు మొద్దులకు పాఠాలు చెప్పటం ఎంత కష్టమో ఉపాధ్యాయ వృత్తిలో ఉన్న వారు తప్ప, ఇతరులు ఊహించలేరు.

అదీగాక ఈ ట్యూషను అసలు చెప్పకూడదు. అధికారులకు తెలిస్తే చాలా ప్రమాదకరమైన విషయం. ఈ పళ్ళెం కొనగానే ఈ కుర్రాళ్ళను పంపించి వేద్దామని నిశ్చయించుకొన్నాను.

సెప్టెంబరు నెల జీతం వచ్చింది. ఆ జీతమూ, కుర్రాళ్లు ఇచ్చిందీ అంతా కలిపి డెబ్భై అయిదు రూపాయలకు, మా ఆవిడ కర్చు చూపించి పైగా ఇంకొక పది రూపాయలు ఎక్కడైనా అప్పు తెస్తే గాని ఈ నెల గడవదు అన్నది.

"నా కెక్కడా అప్పు పుట్టదు. నీవే ఆ నాయుడుగారి భార్యనడిగి తెచ్చుకో" అని విదిలించుకు వెళ్ళిపోయినాను ఆ రోజుకు.

తానేమో మహా తెలివిగల దానినని మా ఆవిడ గర్వం. నేను కాబట్టి ఈ మాత్రం అన్నా గడుపుకొని వస్తున్నాను అంటుంది. జీతానికి జీతమూ, పైన పాతికో పరకో వస్తే అదీ, అంతా ఆమె చేతిలోనే పడేస్తుంటిని! ఆమె దాంతో సరిపెట్టుకోలేక పైన అధమం ఒక పాతిక అయినా అప్పు జూపిస్తుంది!

ఇల్లాగే అక్టోబరు, నవంబరులు కూడా గడిచిపోయినవి! నేను మటుకు పళ్లెం మీద ఆశ వదలుకోలేదు. రోజూ వెళ్ళి చూచుకొని వస్తూ ఉండే వాడిని. అది అక్కడే ఉంది. ఎక్కడికీ పోలేదు. ఎక్కడున్నా అది నా పళ్ళెమే కదా అన్న ఆలోచన మటుకు నాకు చాలా సంతోషాన్ని ఇస్తూ వచ్చింది.

ఏ నెల కానెల ఈవిడ, జీతం జీతం అంతా కాజేసి నా చేతిలో ఒక దమ్మిడీ అయినా మిగలకుండా జేయటం అందుమూలాన ఆ పళ్లెం కొనలేకపోవటం, నేను ఎంతో కాలం భరించలేకపోయినాను.

ఒక రోజున చాలా విచారంతో అన్నాను "నీవేమో మహా తెలివిగలదానవనీ, సంసారం పొదుపుగా చేస్తావనీ, ఆశపడి జీతం అంతా నీకు ఇస్తున్నాను. నీవు చేస్తున్న ఆదా అయినా ఏమీ లేదు. పైగా నెలనెలా అప్పు జూపిస్తున్నావు. ఎబ్బే! ఏమీ లాభం లేదు. ఈ నెల నుంచీ డబ్బు నేనే వాడతాను!"

ఈ మాటలు విని ఆవిడ మూతీ ముక్కూ విరిచి, "అయ్యో, అయ్యో, మీరు వాడటం, ఈ సంసారం గడవటమూనా! నేను గాబట్టి ఎల్లాగో ఒరగబెట్టుకొని వస్తున్నాను. డబ్బు మీ చేతిలో పడితే, ఇక పిల్లలూ నేనూ కూడా మాడవలసిందే! మీ స్నేహితుడేగా ఆ శ్రీనివాసరావు!! ఆయన చూడండి ఎల్లాగ అవస్థ పడుతున్నాడో! ఆయన పెళ్ళాము ఒకటే గోల! ఒక ఎకరం పొలం ఉంటే అది కూడా అమ్మాలని చూస్తున్నాడు"

"అయితే ఏమిటి నీవు అనటం?"

"ఇంకా ఏమి అనేది? మీరు డబ్బు వాడితే ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోతాము."

"ఏమీ పోము, మనకు ఏమీ అమ్ముకోవలసిన అగత్యం రాదు"

కాంతం నా వంక వికారంగా చూచి "అమ్ముకొందామన్నా మనకేమీ లేదుగా" అన్నది చేతులు త్రిప్పుతూ వెక్కిరింతగా, నాకు మనస్సు చివుక్కుమన్నది. నాకు లేని మాట నిజమే కాని, అయితేమటుకు అల్లాగంటే కష్టంగా ఉండదూ!

అల్లాగ అంటేనే నాకు వళ్ళు మండేది!" అన్నాను కోపంగా.

"లేనప్పుడు లేదంటే, కోపం ఎందుకూ?" అని మళ్ళీ అన్నది ఆవిడ. నాకు కోపం వస్తున్నదని భయం ఏ మాత్రమూ లేకుండా.

నాకు చాలా కోపం వచ్చింది. పెద్దగా ఇల్లా అన్నాను "అవును, లేదు. లేకపోతే మటుకు ....." ఆ పైన ఏమంటానికీ తోచక కాసేపు ఊరుకొని మళ్లీ అన్నాను..."అందరూ, ఉండే అమ్ముతున్నారా ఏమిటి! అమ్మాలని బుద్ధే పుట్టాలి గాని ఏదైనా అమ్మవచ్చు!"

ఈ మాటలు కోపంగానే అనేశాను. నిజానికి అమ్మటానికి ఏమీలేదు. నగలు కూడా లేవు! పాత్ర సామగ్రి అయినా సరిగ్గా సంసారానికి సరిపోయే మాత్రం ఉంది.

ఏదో డబాయింపుగా అన్నాను గదా అని ఆమె ఊరుకొంటే సరిపోయేది! అల్లా ఊరుకోక ఆమె, 'ఏమి అమ్ముతారోకాస్త చెప్పండి చూద్దాము?" అన్నది దీర్ఘాలు తీస్తూ.

రోషం వచ్చి ఏదో అన్నాడులే అని ఆమె ఊరుకోవాలిసింది. ఊరుకోక ఆమె గారు అంత నిక్కచ్చిగా అడుగుతున్నప్పుడు ఏదో అమ్ముతానని చెప్పాలెగాని 'మేమే' అంటే ఆవిడకు నేను ఎంతో లోకువ అవుతాను. ముందు ముందు ఇంకా ఎత్తిపొడుపు మాటలు అనవచ్చు. ఇదంతా నేను ఆలోచించి చివరకు అన్నాను ఇల్లాగ...

"ఏమి అమ్ముతానా, గుంటూరులో అరండల్ పేటలో ఇల్లు ఒకటి అమ్మేస్తాను" అని పెద్దగా అరిచాను.

మా ఆవిడ కాబట్టి ఇన్ని మాటలూ నేను కోపంగా అంటూ ఉంటే నిలబడగలిగింది. కాని ఇంకొకరు అయితే "పాపం, ఈ పిచ్చి బ్రాహ్మడు పెళ్ళాం మీద కోపంకొద్దీ, నిక్షేపంలాంటి ఇల్లు అమ్మేస్తాడు కామాలు" అని హడలిపొయ్యే వాళ్ళే! ఆ పద్ధతిలో అన్నాను. మా ఆవిడ మటుకు తొణక్కుండా అడిగింది, "గుంటూరులో మనకు ఇల్లు ఒకటి ఉందా ఏమిటండీ?" అని.

ఈ మాటలు అన్న పద్ధతిని విడతీసి చూస్తే, అందులో పదింటికి ఒక పాలు సందేహమూ, నాలుగు పాళ్ళు విస్మయమూ కలిసి ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది.

నాకు గుంటూరులో ఒక ఇల్లు ఉన్నదనే అనిపించింది.

"నీకేం తెలుసు ఉందో లేదో" అన్నాను గర్వంగా.

"నాకెప్పుడూ చెప్పలేదే!" అన్నది ఆవిడ తెల్లపోయి.

"ప్రతి విషయమూ, ఆడదానికి చెప్పాలని లేదు!"

"పోనీలెండి, ఇది వరకు చెప్పలేదు సరే!" ఇప్పుడు చెప్పండి, అక్కడ మనకో ఇల్లు ఉందా?

'ఆ' అన్నాను గొంతు పెద్దది చేసి.

'ఆ' అని ఎల్లా అన్నానూ అంటే, ఆ విషయమై ఆవిడకు ఎల్లాంటి సందేహము ఉన్నా, ఆ దెబ్బతో అది ఎగిరిపోయే పద్ధతిలో అన్నాను.

అయినా ఆవిడకు సందేహము పోక "ఎప్పుడు కొన్నారండీ?" అని నవ్వింది.

అట్లా దారికిరా, అని మనస్సులో అనుకొని "నేను కొన్నానని చెప్పలేదే!"

"మనది అని కూడా నేను అనలేదే!"

"అమ్మటానికి హక్కు ఉంది కాబట్టి?"

"అదేమిటండీ? మన యిల్లు కాకపోవడం ఏమిటి? అమ్మటానికి హక్కు ఉండటం ఏమిటి?"

"ఏమీ లేదు. అక్కడ మా అత్తగారి ఇల్లు ఒకటి ఉంది. అది కాస్తా అమ్మేస్తాను!!

కాంతం విరగబడి నవ్వుతూ "వాళ్ళు ఊరుకుంటారుటండీ?" అన్నది.

"అత్తగారి ఆస్తిపైన అల్లుడికి ఆ మాత్రం హక్కు లేదా?"

"ఎవ్వరైనా వింటే నవ్విపోతారు!"

"ఎవ్వరూ నవ్వరు. పైగా చాలా తెలివైన పని చేస్తున్నానని అందరూ నన్ను మెచ్చుకొంటారు."

అంతటితో ఆ రోజున మా సంభాషణ అయిపోయింది. కాని ఆవిడను ఒప్పించి డబ్బు వాడకం నా చేతుల్లోకి తీసుకోలేకపోయినాను.

ఈ సంసారం నెత్తిమీద వేసుకొని ఈదటం మూలాన ఈ మాత్రమన్నా గడుస్తున్నదనీ నేను డబ్బు వాడకం మొదలు పెడితే అప్పులు ఎక్కువయిపోయి మా వీధిలో ఎవరి ఇల్లు అయినా ఒకటి అమ్మవలసిన అవసరం నాకు కలిగి తీరుతుందనీ ఆమె నమ్మకం. అందుచేత ఆమె డబ్బు నా కళ్ళకు కనపడనీయదు. నాకూ తెలుసు ఆ మాట! రూపాయి జేబులో వేసుకొని వెళ్ళి చిల్లర ఎప్పుడూ నేను ఇంటికి తేలేదు. నిజానికి ఆమె వాడితేనే నయం. నయమే కాని, డిశంబరు గడిచినా కూడా, నేను ఆ పళ్ళెం కొనలేకపోయినాను. నా పళ్ళెం హెబ్బారు షాపులో ఉన్నది.

పాపం ఆ పళ్లానికి నోరు లేదు గాని ఉంటే నన్ను జూచినప్పుడు కళ్ళ నీళు ్ళ పెట్టుకొని "నన్ను ఎన్నాళ్ళు ఇంకా, ఈ చెరలో ఉంచుతావు. నన్ను తీసికెళ్ళవా?" అనేది. నాకు అల్లాగ అన్నట్లే తోచింది జాలి కూడా వేసేది.

ఇట్లా ఉంటూ ఉండగా, జనవరి నెలలో నా చేతిలోకి పది రూపాయలు వచ్చినై. ఏమైనా కానీ ఎవ్వరికీ చెప్పకుండా వెళ్ళి ఆ కంచం కొనుక్కొద్దామని బయలుదేరాను.

కంచం ఖరీదు ఇరవై . నా చేతిలో పదే ఉన్నై. ఎట్లాగు కొనేది! ఒక ఉ పాయం ఆలోచించాను. ఈ పదీ ఇప్పుడు ఇచ్చేసి, మిగిలిన పదీ ఇంకొక నెలలో ఇస్తానంటే హెబ్బారు ఒప్పుకొంటాడు.

గబగబా షాపుకు వెళ్ళాను. ఆ రోజున ధైర్యంగా అద్దాల బీరువా వద్దకు వెళ్ళి చూడవచ్చు. ఇది వరలో అంటే ఆయన ఏమంటాడో అని అనుకొనేవాణ్ణి.

"కొనేది లేదూ, పెట్టేదీ లేదు. రోజుకు ఒకసారి వచ్చి చూస్తూ ఉంటావు. ఏమిటీ న్యూసెన్సు" అని అంటే అనవచ్చునని భయంగా ఉండేది.

ఇవ్వాళ ధైర్యంగా బీరువా దగ్గరకు వెళ్ళాను. నా కంచం కనుపించలేదు. ఏమైపోయింది?

అక్కడే ధగధగ మెరుస్తూ ఉండేది! కనపడలేదు. గుండెలు గబగబ కొట్టుకొన్నవి. అంతటా చూచాను. గ్లాసు ప్రక్కనా, సీసాల ప్రక్కనా, వెనకాలా, పైనా అంతటా! ఎక్కడా లేదు.

ఇంకెందుకు ఆలోచన! ఎవరో దుర్మార్గుడు నా వస్తువును కాజేశాడు.

హెబ్బారు షాపులో లేడు. ఎవరో కుర్రవాడు ఉన్నాడు.

ఆ కుర్రవాడు "ఏమిటండీ, చూస్తున్నారు, పంతులుగారూ?" అన్నాడు.

ఇక్కడా - నా కంచం ఒకటి ఉండాలె" అన్నాను.

ఆ కుర్రవాడు ఆశ్చర్యపడి "మీ కంచం ఇక్కడెందుకు పెట్టారూ?" అని అడిగాడు.

ఏమి చెప్పేది? "నాదంటే ....నేను కొనాలని అనుకొన్నది! కొన్నట్లే!" అన్నాను.

"హెబ్బారుగారితో చెప్పకపోయినారా మీ కోసం ఉంచమని?"

"చెప్పానయ్యా!"

"ఎన్నాళ్ళక్రితం?"

"ఆరు నెలలు అవుతుంది"

ఆ కుర్రవాడు నవ్వి "ఆరు నెలల క్రింద చెప్పితే ఉంటుందిటండీ?" అన్నాడు.

"ఉంచుతానన్నాడు. ఉంచాడు కూడా మొన్నటిదాకా!"

"అయితే, ఇంకేం, మీ కోసం చాలా రోజులు అట్టిపెట్టి విసుగుపుట్టి, ఇక మీరు కొనరనే నిరాశతో ఎవరికో అమ్మి ఉంటాడు. వారు మట్టుకు ఎన్నాళ్ళని ఉంచుతారు!" అని అన్నాడు ఆ కుర్రాడు.

ఈ మాటలు వినేసరికి నాకు కోపమూ దుఃఖమూ పెనవేసుకొని వచ్చినవి.

ఇంతకంటే ఘోరకృత్యము ఇంకొకటి లేదు? హెబ్బారు నన్ను నమ్మించి మోసపుచ్చాడు!

ఆ కొన్నవాడు ఎవరో, నిక్షేపంలాంటి కంచం, తెల్లగా మెరుస్తూ ఉండేదాన్ని. నేను లేకుండా జూచి కాజేశాడు. గద్ద తన్నుకెళ్ళినట్లు తన్నుకెళ్లాడు. ఇంతకంటే అన్యాయం ఏముంటుంది!

నేను ఇపుడు ఏమి చెయ్యాలె! ఏడుస్తూ ఇంటికి పోవలసిందేనా? లేకపోతే ఆ కంచాన్ని ఎత్తుకపోయిన దొంగను పట్టుకొని నా కంచం నేను తెచ్చుకోవాలా? "ఎంతకు కొన్కుక్కొని వెళ్ళాడయ్యా ఆ పళ్ళాన్ని?" అని అడిగాను.

"నాకు బాగా తెలియదండీ ఈ మధ్య ఎవరో అడుగుతుంటే పాతిక రూపాయలని చెప్పారు" అన్నాడు ఆ కుర్రవాడు.

ఇంకేం! పాతికరూపాయలిచ్చి ఎవరో కొనుక్కొని పోయి ఉంటారు. బేరం చేస్తే ఇవ్వరని తెలుసు. అసలు ఆ కంచం నాదాయె! వాడికెందుకిస్తారూ! అందుకనే అంత ధర పెట్టాడు!

పాతిక కాదు యాబై పెట్టినా అల్లాంటి కంచం వాడికి తలక్రిందుగా తపస్సు చేసినా దొరుకుతుందా ఈ రోజుల్లో! ఏదీ అల్లాంటిది ఇంకొకటి బజారులో ఎక్కడైనా తెమ్మనుచూద్దాము! కాజేశాడు! ఏం జేస్తాము! అని అనుకొంటూ దిగాలపడి నుంచున్నాను.

ఇంతలో హెబ్బారు వచ్చి "ఏం కావాలండీ పంతులు గారూ, అల్లా దిగులుగా నుంచున్నారూ?" అని అడిగాడు.

నేను బిక్కముఖంతో అన్నాను "నా కంచం ఎవరో కొనుక్కుపోయినారటగా? నా కోసం ఉంచుతానంటిరే?"

"ఎప్పటి మాటండీ! అయినా ఆ కంచం మీకు ఎందుకులెండి. ఇనపముక్క!"

వళ్ళు మండే మాటలు ఇవి. ఇంతకు ముందు ఎంతో మంచిదని చెప్పాడు. ఇప్పుడేమన్నా అది ఇనపరేకు అంటాడు. ఎక్కువ ధర వస్తే అమ్ముకొని!!

"అప్పుడు మంచిదని అంటిరే?" అని అడిగాను.

"అప్పుడు అన్నాను మీరు ఏమంటారో చూద్దామని! మీరు అమాయకంగా

కొంటానంటే నవ్వుకొన్నాను"

ఈ అబద్ధాలు వింటే మరీ వళ్ళు మండి, "ఎందుకండీ ఈ మాటలన్నీ. ఎక్కువ ధర వస్తే అమ్ముకొన్నానని చెప్పరాదూ!" అన్నాను.

"ఆదా మీ అనుమానం! కావలిస్తే చూడండి!" అంటూ హెబ్బారు, ఒక బీరువా పై నుంచి చిత్తుకాయితాలలో పడేసి ఉన్న కంచాన్ని తీసి చూపించాడు.

అది నా కంచమే! అంచులు తెల్లగా ఉన్నా అడుగంతా తుప్పుపట్టింది. చిల్లులుపడ్డది. ఎందుకూ పనికిరాదు. దాన్ని చూస్తే నాకు కళ్ళల్లో నీళ్లు గిర్రున తిరిగినై. నా కోసం అది ఎంత కాలమో ఎదురుచూసింది! పరితపించింది! ఈ పరితాపం వల్లనే దాని శరీరం మలినమై తూట్లమయమైంది. ఆ కంచానికి నేనేదో గొప్ప అపరాధం చేశాను అని అనిపించింది.

ఇక ఆయనతో అట్టే మాట్లాడి లాభం లేదని తోచింది.

నేను కొంటానన్నపుడు చాలా మంచి సరుకు అని అంటివే. ఇప్పుడు ఇల్లాగ అయిందేమి అనటం వల్ల లాభం ఏమీ లేదు.

నేను ఆరునెల్లు ఆలస్యం చేశా. ఈ మధ్య దాని పని కాస్తా అయిపోయింది. నిజానికి కొనకపోవటమే మంచిదయింది. కాని నాకు మటుకు ఎందుకో చాలా కష్టం వేసింది. అది కాస్తా అట్లా అయిపోయింది కదా, ఇక తెల్లటి కంచంలో అన్నం తినాలన్న నా సరదా ఎట్లా తీరాలె? ఈ తీరని కోరిక నన్ను చాలా బాధ పెట్టింది.

విచారంగా ఇంటికి వచ్చేశాను. ఈ జన్మలో తెల్లటి కంచంలో అన్నం తినే భాగ్యం నాకు లేదు గదా అని దుఃఖం వచ్చింది.

వెండికంచం నేను కొనుక్కో లేనుగదా! ఇదన్నా కొనుక్కోకపోతిని. పైగా దాని బ్రతుకు బండలు చేస్తిని! కన్నీళ్ళపర్యంతం అయింది.

ఇంటికి వచ్చేసరికి తొమ్మిది గంటలైంది. చాలా విచారంగా గదిలోకి వెళ్ళి పడుకొన్నాను. మా ఆవిడ వచ్చి అన్నానికి లెమ్మన్నది. నాకు తినాలని బుద్ధి పుట్టలేదు. "వద్దు" అన్నాను.

"ఎందుచేతా?" అన్నది ఆవిడ.

"మనసులో ఏమీ బాగాలేదు" అన్నాను.

"కారణం ఏమిటో కొంచెం చెపుదురూ?" అంటూ దగ్గరకు వచ్చి మీద చెయ్యి వేసింది.

సంగతంతా వివరంగా చెప్పాను. కాంతం నవ్వి "ఈ మాత్రానికేనండీ! మీరు తెల్లటి కంచం మీద అంత అభిమానం ఉంటే, గిల్టుకంచం ఎందుకండీ! వెండి కంచం కొందాం రండి" అన్నది. నా జన్మకు అల్లాంటి భాగ్యం లేదులే అని మనస్సులో అనుకొని, లేచి కాళ్ళు కడుక్కొని పైన తువాలా వేసుకొని వంట ఇంట్లోకి వెళ్లాను.

అక్కడ నేను ఏమి చూశాను? – పెద్ద పీటా, దాని ముందు ఒక వెండికంచం!!! నా కళ్ళను నేను నమ్మలేకపోయినాను.

"అరె! ఎక్కడిదీ కంచం?"

"మనదే! అన్నది ఆవిడ నవ్వుతూ.

"మనదే! మన కెక్కడిదీ?"

"కొన్నాను!" అన్నది.

"డబ్బు ఎక్కడిదీ కొంటానికీ?"

"అంతా డబ్బు ఉండే కొంటున్నారుటండీ! మీకు ఇష్టమైన వస్తువుగదా అని కొనేశాను. ఎనభై ఎనిమిది రూపాయలు"

"ఇంత డబ్బు ఎక్కడిదో చెప్పు. నాకు భయంగా ఉంది!"

"భోజనం చెయ్యండి. చెపుతాను,"

"చెప్పందే భోజనం చెయ్యను!"

"అప్పు జేశాను"

ఈ మాట వినేసరికి నా గుండెలలో రాయిపడ్డది.

"అప్పు జేశావూ? ఇంత అప్పు నేను తీర్చగలనా? ఈ దిగులుతో అన్నం కూడా సహించదు" అన్నాను నేను.

అప్పటికింకా నేను పీటపైన కూర్చోలేదు. నిలబడే మాట్లాడుతున్నాను.

"అప్పు" అన్న మాట విని దిగులుతో క్రింది చూపులు చూస్తూ ఉండిపోయాను.

కాంతం రెక్క బట్టుకొని కూర్చోబెడుతూ అన్నది, "ఎందుకండీ అంత దిగులుపడతారు? అప్పు లేదూ ఏమీ లేదు. నా డబ్బు పెట్టి కొన్నాను."

ఈ మాటలు మరీ విచిత్రంగా ఉన్నయ్. తన డబ్బుట! తనకు డబ్బు ఎక్కడిదో!

"నీకు డబ్బు ఎక్కడిదీ?" అని అడిగాను.

"రామన్న పేటలో యిల్లు అమ్మేశాను."

"రామన్నపేటలో నీకు ఓ ఇల్లు ఉన్నదా?"

"ఉండాలా ఏమిటండీ, అంతా ఉండే అమ్ముతారా?" అని నా మాటలు నాకు ఒప్పజెప్పింది.

"సరేలే వేళాకోళం కట్టిపెట్టి డబ్బు ఎక్కడిదో చెప్పు"

"సంపాదించుకున్నానండీ!"

"సంపాదించుకొన్నావా?"

"అదో పెద్ద కష్టమా ఏమిటండీ! నా మొగుడుగారు నెలకు డెబ్భై అయిదు రూపాయలు సంపాదిస్తున్నారు. ఆయన డబ్బు అంతా నా చేతికే ఇస్తారు. నేను ఎట్లాగో కష్టపడి మిగుల్చుకొని ఇది కొనుక్కొన్నాను" అని దీర్ఘాలు తీసింది.

నాకు నవ్వు వచ్చింది. "ఇదంతా నీవు సంపాదించినట్లే కామాలును" అన్నాను.

"ఆ, సందేహం ఏమీ లేదు. ఈ డబ్బు అంతా నా కష్టార్జితం. ఆడవాళ్ళ సంపాదన అంటే ఇదే! ఇది నా కంచం దీని మీద నా పేరే వేయిస్తాను" అని నిక్కచ్చిగా చెప్పేసింది. నేను సంతోషించి "అయితే నన్ను ఈ కంచంలో తిననిస్తావా?" అని అడిగాను.

"అల్లాగే, పిచ్చి పిచ్చి చేష్టలు చేయకుండా ప్రేమగా, ఉన్నంతకాలమూ, నా కంచంలోనే మీరు తినాలె. మీరు తిని లేచిన తరువాత ఆ కంచంలో నేను తింటాను" అన్నది.

ఆ తరువాత నేను సంతోషంతో మాట్లాడకుండా ఆ తెల్లటి కంచంలో కడుపు నిండా అన్నం తిన్నాను.

ఆ తరువాత ఆవిడ కూడా అన్నం తిని కంచం శుభ్రంగా కడిగి, తుడిచి, అందులోనే వక్కలూ, తమలపాకులూ, పెట్టుకొని గదిలోకి వచ్చింది. దీపపు కాంతిలో వెండి కంచం గర్వంతో ధగధగ మెరిసిపోతున్నది.

నేను తమలపాకులు నములుతూ అన్నాను, "అయితే చూడూ, ఎట్లా సంపాదించావు ఇంత డబ్బు. ఏ నెలకానెల నాకు లెక్క జెప్పేదానివే! అదంతా అబద్ధమా?"

"ఎబ్బే, అబద్ధం ఎందుకు చెపుతానండీ. అంతా నిజమే! ఎట్లాగో కష్టపడి మిగిల్చాను"

"ఏమిటి ఆ కష్టపడటం ? నాకు అర్థం కావటం లేదు. కొంచెం చెబుదూ!"

"ఏట్లాగో ఓ అల్లాగు మిగిల్చాను. అదంతా మీకెందుకూ! ఆడవాళ్ళ రహస్యాలన్నీ చెప్పమంటారేం?"

"అబ్బ చెబుదూ" అంటూ చేయిపట్టుకు దగ్గరకు లాక్కున్నాను.

"అహ, చెప్పను" అంటూ నాకు దూరంగా నుంచుని, "దానికేంగానీండీ, చూడండి. నాయుడుగారి భార్యకు పది రూపాయలు ఇవ్వాలె. ఆవిడ చాల తొందర పెడుతున్నది. మీ దగ్గర డబ్బు ఉన్నట్లుగా ఉంది. ఇచ్చేయండి" అన్నది.

నాకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. నాకు పది రూపాయలు వచ్చినయ్యని ఎట్లా తెలిసింది ఈమెగారికి అప్పుడే.

"నా దగ్గర డబ్బు ఉందని నీకు ఎట్లా తెలిసింది?" అని అడిగాను.

"అంతమాత్రం తెలియదా ఏమిటండీ నాకు" అంటూ ఆవిడ చొక్కా జేబులో చెయి పెట్టి పర్సు తీస్తున్నది.

నాకు ఆ డబ్బు ఎక్కడో మద్రాసు నుంచి వచ్చింది. అదైనా స్కూల్‌లో యిచ్చి పోయినాడు పోస్టుమాన్. ఈవిడకు ఎట్లా తెలిసింది. నాకు చాల ఆశ్చర్యం కలిగి "నీకు ఎట్లా తెలిసింది చెప్ప"మని పట్టు పట్టాను. ఆవిడ చెప్పనంటే చెప్పనన్నది.

పైగా, అన్నది "మీ దగ్గర ఉంటే కర్చు అయిపోతుంది. నేను తీసుకొంటాను ఈ పది రూపాయలూ" అని.

ఏం జెస్తావూ?"

"చెప్పలేదుటండీ నాయుడుగారి భార్యకు ఇవ్వాలనీ!"

"ఇక తెలిసిందిలే నీ రహస్యం! ఆ నాయుడు గారి భార్యకు నీవు ఎంత ఇవ్వాల్సిందీ నేను స్వయంగా కనుక్కొని ఇస్తానుండు!" అని అంటూ నవ్వు ఆపుకోలేక పోయాను.

కాంతం కృత్రిమ కోపాన్ని నటిస్తూ "ఓహో ఇది చాలా బాగుందండోయ్. ఆవిడను మాట్లాడించేరు సత్యః. ఆవిడకు ఘోషా, ఎవ్వరితోనూ మాట్లాడదు. కోపం కూడా వస్తుంది.

నేను విరగబడి నవ్వాను. ఈవిడ ఆడుతున్న నాటకాన్ని గ్రహించి.

కాంతం పర్సులోంచీ నోట్లు లెక్క పెట్టి తీసుకొని "బాకీ తీర్చేస్తే మర్యాదగా ఉంటుంది. రేపు ప్రొద్దున్నే ఆవిడకు పంపించి వేస్తాను పది రూపాయలూ, ఇంకా కాస్తో కూస్తో ఉంటే నెల ఆఖరుకు ఇవ్వవచ్చు లెండి" అన్నది.

నాయుడు గారి భార్య ధర్మమా అంటూ మాకీ కంచం ఏర్పడ్డది.

"ప్రతి ఇంటావిడకు ఇల్లాగ ఒక నాయుడుగారి భార్య ఉంటే సంసారాలు బాగుపడతవిరా" అనుకొని నిద్రపోయాను.